चन्दननाथ नगरपालिकाको कार्यालय
कर्णाली प्रदेश, नेपाल
स्वास्थ्यका लागि सामाजिक व्यवहार परिवर्तन कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना
समय अवधि : २०७५ माघ देखि २०७६ भाद्र

क्रियाकलापहरु

क्रियाकलाप १	▪ **स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति र स्वास्थ्य कर्मचारीहरूको नियमित बैठक बसी तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने ।**
वर्तमान अवस्था तथा परिचय	- नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा मासिक बैठक बस्ने र बैठकमा प्रतिवेदन संकलन गरी त्यसको विश्लेषण गर्ने नगरेको । संकलित प्रतिवेदन विश्लेषण नगरी नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखामा पठाउने गरेको । - स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने गरेको । - तथ्याङ्कमा आधारित भई कार्यक्रमहरू तय गर्ने परिपाटी नभएको ।
लक्षित समूह	- स्वास्थ्य संस्थाका कर्मचारीहरू र स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरू
उद्देश्य	- नियमित तथा मासिक बैठक बसी स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न प्रमाणमा आधारित योजनाको तयारी र सोही अनुसार कार्यान्वयन गर्ने परिपाटीको विकास गर्ने । - हरेक बैठकमा सामाजिक व्यवहार परिवर्तनका विषयमा छलफल तथा पुनरावलोकन गर्ने परिपाटी बसाल्ने ।
समय अवधि	- २०७५ पौष देखि निरन्तर
मुख्य जिम्मेवारी	- स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरू
स्थान	- नगरपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरू
आवश्यक बजेट	
कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया	- स्वास्थ्य संस्थाका कर्मचारीहरू र स्वास्थ्य व्यवस्थापन समितिको प्रत्येक महिना नियमित तथा अलग बैठक बस्न नगरपालिका स्वास्थ्य शाखाबाट पहल गर्ने । - बैठकमा स्वास्थ्य संयोजक र नगरपालिकाका अन्य पदाधिकारीहरूलाई एजेण्डा सहित आमन्त्रित गर्ने । - प्रगति समीक्षामा प्रत्येक महिनाको तथ्याङ्कमा आधारित भई छलफल गर्ने र कम वा बढी किन भएको कारणहरू पत्ता लगाउने । - कारणमा आधारित भई कार्ययोजना बनाउने र कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेट तथा मानव श्रोत परिचालन गर्ने । - नियमित बैठकमा अघिल्लो महिनामा बसेको बैठकले गरेका निर्णयहरूको समीक्षा गर्ने र कार्यान्वयन हुन नसक्नाका कारणहरू पत्ता लगाउने ।
अपेक्षित उपलब्धि	- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कर्मचारी र व्यवस्थापन समितिको नियमित बैठक बसी स्वास्थ्यको सबै सूचकहरूको बारेमा विश्लेषण गरी सोही अनुसार कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने

	परिपाटीको विकास भएको हुनेछ । - संस्थागत सुत्केरी बढाउने सम्बन्धमा गर्नुपर्ने आवश्यक र सहीपरामर्श दिनकालागि पूर्व-तयारी गरेका हुनेछन् ।
क्रियाकलाप २	**गर्भवती महिलाहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी अद्यावधिक गर्ने**
वर्तमान अवस्था	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूले गर्भवती महिलाहरूको विवरण आफ्ना रजिष्टरमा राख्ने गरेको तर त्यसलाई स्वास्थ्य संस्थामा अद्यावधिक गर्ने चलन नभएको ।
उद्देश्य	नगरपालिका भित्रका गर्भवती महिलाहरूको यथार्थ विवरण अद्यावधिक गरी विभिन्न माध्यमहरूबाट गर्भावस्थामा गर्नुपर्ने तयारी र सेवा सुविधाको बारेमा जानकारी गराउने ।
लक्षित समूह	गर्भवती महिलाहरू
समय अवधि	२०७५ फागुन मसान्तसम्म
मुख्य जिम्मेवारी	स्वास्थ्य संयोजक, स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरू
स्थान	चन्दननाथ नगरपालिकाको १ देखि १० सम्मका वडाहरू
आवश्यक बजेट	
कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया	- नगरपालिका स्वास्थ्य शाखाद्वारा तथ्याङ्क संकलन फारम तयार गरी स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूलाई उपलब्ध गराउने र स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरूले उपलब्ध फरमेटको उद्देश्य र आवश्यक सूचनाको बारेमा स्वास्थ्य संस्थाका कर्मचारीहरूको नियमित बैठकमा छलफल गरी अन्य कर्मचारीहरू र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई उपलब्ध गराई तथ्याङ्क संकलन गर्न लगाउने । - तथ्याङ्क संकलन कार्य सकिएपछि वडा अनुसार गर्भवती महिलाको संख्या सुनिश्चित गर्ने । - संकलित तथ्याङ्कहरूको बारेमा स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिको बैठकमा छलफल तथा जानकारी गराउने । - स्वास्थ्य शाखाले नियमित तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्नकालागि निरन्तर तथा आवश्यक पहल गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	- नगरपालिकामा निरन्तररूपमा गर्भवती महिलाहरूको तथ्याङ्क अद्यावधिक भई गर्भजाँच र संस्थागत सुत्केरी सम्बन्धी विभिन्न श्रोतहरूबाट नियमित सूचना प्रवाह गर्ने प्रविधि वा प्रणालीको विकास भएको हुनेछ ।
क्रियाकलाप ३	**गर्भवती महिलाहरूलाई निमन्त्रणा कार्ड पठाउने**
वर्तमान अवस्था तथा परिचय	- आमा समूहको नियमित बैठकमा छलफल गरेर महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाद्वारा नयाँ गर्भवती महिलाहरूको पहिचान गरिन्छ । - नयाँ गर्भवती महिलाहरूको पहिचान पश्चात महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाद्वारा गर्भवती महिलालाई गर्भजाँचको लागि स्वास्थ्य संस्थामा जान जानकारी गराइन्छ । - महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाबाहेक अन्य तरिकाले गर्भवती महिलाहरूलाई स्वास्थ्य संस्थामा आउन उत्प्रेरित गराउने खालका तरिकाहरू अवलम्बन गरिएको छैन ।

लक्षित समूह	- गर्भवती महिलाहरू
उद्देश्य	- नगरपालिका भित्रका हरेक गर्भवती महिलाहरूले निमन्त्रणा कार्ड प्राप्त भई स्वास्थ्य संस्थामा गर्भजाँच तथा स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउन उत्प्रेरित गरिएको हुनेछ । - स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्ध सेवा सुविधा बारेमा जानकारी भएको हुनेछ । स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउदा आमा तथा बच्चाको स्वास्थ्यमा हुने फाइदा बारेमा प्रष्ट पारिएको हुनेछ
समय अवधि	- २०७५ चैत्र देखि निरन्तर कार्यान्वयनमा
मुख्य जिम्मेवारी	- नगरपालिका, स्वास्थ्य संयोजक र उप-संयोजक
स्थान	- नगरपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरू मार्फत सबै गर्भवती महिलाहरूलाई उपलब्ध गराउने ।
आवश्यक बजेट	
कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया	- स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुखहरू, स्वास्थ्य संयोजक र उप-संयोजक लगायत नगरपालिका भित्र स्वास्थ्य संस्थामा काम गर्ने कर्मचारीहरूसँग संयुक्त बैठक बसी निमन्त्रणा कार्डको आवश्यकता, प्रक्रिया र कार्डमा राख्न सकिने सूचना वा सन्देशबारे छलफल गर्ने - संयुत्त बैठकबाट आएका कुरालाई समुदायमा गर्भवतीहरूसँग छलफल गरी निमन्त्रणा कार्डको आवधारणा, कार्डमा राखिने सन्देश, चित्र वा फोटो आदि सहितको खाका तयार गर्ने । - डिजाइनका लागि दक्षता प्राप्त व्यक्ति वा संस्थासँग परामर्श र कामकालागि सम्झौता गर्ने - डिजाइन गरिएको कार्ड स्वास्थ्य संस्थाहरूको नियमित बैठकमा प्रस्तुत गरी सुझाव लिने र लक्षित समूहबीच फिल्ड टेष्ट गर्ने - फिल्ड टेष्टबाट प्राप्त पृष्ठपोषणको आधारमा परिमार्जन गरीकार्डलाई अन्तिम रूप दिने । - स्वास्थ्य शाखाले आवश्यक निर्णय गरि छपाईको प्रक्रिया अगाडि बढाउन प्रमूख प्रसाशकिय अधिकृत समक्ष लैजाने ।
अपेक्षित उपलब्धि	- प्रत्येक गर्भवती महिलाहरूले निमन्त्रणा कार्डको माध्यमबाट संस्थागत सुत्केरीका फाइदाहरूबारे जानकारी पाउनेछन् । - निमन्त्रणा कार्ड वितरणको समयमा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा अन्य स्वास्थ्य कर्मचारीहरूबाट गर्भवती र उनको परिवारलाई स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउँदा पाइने सेवा सुविधा, स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी गलत धारणा र आमा तथा बच्चाको स्वास्थ्यमा हुने फाइदाबारे प्रष्ट पारिएको हुनेछ ।
क्रियाकलाप ४	**गर्भवती महिला समूह गठन गरी संस्थागत सुत्केरीको महत्व र फाइदाहरूबारे कक्षा सञ्चालन**
वर्तमान अवस्था तथा परिचय	- गर्भवती महिलाहरूको मात्रै अलग समूह गठन गर्ने प्रावधान नरहेको । - स्वस्थ आमा समूहको बैठकमा नजिकका गर्भवती महिलाहरूकोमात्र सहभागिता हुने गरेको ।
लक्षित समूह	- गर्भवती महिलाहरू
उद्देश्य	- स्वास्थ्य संस्थाबाट उपलब्ध सेवा सुविधा बारेमा नगरपालिकाको ७, ८ र ९ का अति दुर्गम र विपन्न समुदाय भएका बस्तीहरूमा गर्भवती महिलाहरूको समूहलाई जानकारी भएको

	हुनेछ । - स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी गलत धारणा र आमा तथा बच्चाको स्वास्थ्यमा हुने फाइदा बारेमा प्रष्ट भएको हुनेछ ।
समय अवधि	- २०७५ चैत्र १५ सम्म
मुख्य जिम्मेवारी	- स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुख, अन्य कर्मचारीहरू र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू
स्थान	- नगरपालिकाको ७, ८ र ९ का अति दुर्गम र विपन्न समुदाय भएका बस्तीहरू
आवश्यक बजेट	
कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया	- हाल स्वास्थ्य संस्थासँग रहेको‘जीवन-सुरक्षा फ्लीप चार्ट’मा उल्लेखित गर्भवती अवस्थामा ध्यानदिनुपर्ने कुराहरू र संस्थागत सुत्केरीका फाइदा र महत्वको बारेमा लिखित सन्देश समीक्षा गरी प्रयोग गर्नका लागि उपयुक्त भए नभएको यकिन गर्ने। - सोही अनुसार सामग्री परिमार्जन गरी पुन:प्रयोग गर्ने वा नयाँ तयारी गर्ने सम्बन्धमा निर्णय गर्ने र त्यसअनुसार सामग्रीको व्यवस्था गर्ने । - सबै गर्भवती महिलाहरूलाई उपयुक्त हुने समय र स्थान सहमति गर्ने - मनोरञ्जनको सही तरिका अपनाई सोही अनुसार सन्देशमा छलफल गर्ने ।
अपेक्षित उपलब्धि	- स्वास्थ्य कर्मचारीहरूबाट गर्भवती र उनको परिवारलाई स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउँदा पाइने सेवा सुविधा, स्वास्थ्य सेवासम्बन्धी गलत धारणा र आमा तथा बच्चाको स्वाथ्यमा हुने फाइदा बारेमा प्रष्ट भएका हुनेछ ।